

Warszawa, dnia 13 marca 2015 r.

Poz. 350

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 11 marca 2015 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej
w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007–2013**

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r. poz. 173) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 361, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:

„§ 4a. 1. Rolnik nie może realizować zobowiązania rolnośrodowiskowego, jeżeli realizuje zobowiązanie, o którym mowa w art. 28 ust. 3 lub art. 29 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.).

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli rolnik, który realizuje zobowiązanie, o którym mowa w art. 28 ust. 3 lub art. 29 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, jest:

- 1) spadkobiercą innego rolnika, który złożył wniosek o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej lub realizował zobowiązanie rolnośrodowiskowe,
- 2) zapisobiercą windykacyjnym, który w wyniku śmierci innego rolnika nabył, jako przedmiot zapisu windykacyjnego:
  - a) grunty lub stado objęte wnioskiem o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej złożonym przez tego rolnika lub objęte zobowiązaniem rolnośrodowiskowym podjętym przez tego rolnika lub
  - b) prawo majątkowe, z którym łączy się posiadanie gruntów lub stada, o których mowa w lit. a,
- 3) innym następcą prawnym rolnika, który złożył wniosek o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej lub realizował zobowiązanie rolnośrodowiskowe, lub
- 4) nowym posiadaczem gruntów lub stada objętych wnioskiem o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej złożonym przez innego rolnika lub objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym podjętym przez tego rolnika

– i kontynuuje realizację zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przez innego rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem.”;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1261).

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1312 oraz z 2014 r. poz. 324 i 1487.

- 2) w § 7 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Pomimo stwierdzenia w trakcie realizacji zobowiązania w zakresie wariantów pierwszego, trzeciego, piątego, siódmego, dziewiątego lub jedenastego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, że rolnik nie zakończył okresu przedstawiania, płatność rolnośrodowiskowa w danym roku jest przyznawana za realizację tego wariantu.”;

- 3) w § 8 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku gdy zastąpienie, o którym mowa w ust. 1, zostało dokonane w terminie określonym do składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, lecz przed dniem złożenia wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej, o zastąpieniu, o którym mowa w ust. 1, rolnik może poinformować kierownika biura powiatowego Agencji, dołączając do wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej kopię dokumentu, o którym mowa w § 24 ust. 2 pkt 2.”;

- 4) po § 10 dodaje się § 10a w brzmieniu:

„§ 10a. 1. Warunek, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. b, uznaje się za spełniony, jeżeli:

- 1) ten warunek spełnia małżonek rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej w ramach wariantu trzeciego lub czwartego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2;
- 2) małżonek rolnika, o którym mowa w pkt 1, wyraził pisemną zgodę, na przyznanie płatności rolnośrodowiskowej rolnikowi, o którym mowa w pkt 1, z uwzględnieniem określonych zwierząt, których jest posiadaczem.

2. W zgodzie, o której mowa w ust. 1 pkt 2, podaje się numery identyfikacyjne zwierząt, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Zwierząt, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie uwzględnia się przy przyznawaniu małżonkowi rolnika, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, płatności rolnośrodowiskowej w ramach wariantu trzeciego lub czwartego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 lub pomocy finansowej z tytułu realizacji zobowiązania, o którym mowa w art. 29 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, w ramach którego warunkiem przyznania tej pomocy jest posiadanie zwierząt, o których mowa w § 10 pkt 2 lit. b.”;

- 5) w § 12 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) trwałe użytki zielone – w przypadku:

- a) wariantu pierwszego i drugiego, jeżeli w trakcie realizacji tych wariantów grunty orne, na których jest uprawiana mieszanka wieloletnia traw albo mieszanka wieloletnia traw z motylkowatymi drobnonasiennymi, stały się trwałymi użytkami zielonymi,
- b) wariantu trzeciego i czwartego;”;

- 6) § 21 otrzymuje brzmienie:

„§ 21. W przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8, realizowanego na gruntach rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną, których wykaz jest określony w przepisach w sprawie norm w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, płatność rolnośrodowiskowa w części przysługującej za realizację tego pakietu na tych gruntach jest przyznawana do powierzchni nie większej niż 70% powierzchni tych gruntów.”;

- 7) w § 23:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wniosek o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej, poza elementami podania określonymi w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyłączeniem adresu, zawiera:

- 1) numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), jeżeli został nadany, a w przypadku osoby fizycznej również numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (PESEL), natomiast jeżeli osoba ta nie posiada obywatelstwa polskiego – kod kraju, numer paszportu lub innego dokumentu tożsamości;
- 2) numer identyfikacyjny nadany zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2012 r. poz. 86, z późn. zm.³⁾);

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1537, z 2014 r. poz. 1872 oraz z 2015 r. poz. 308 i 349.

- 3) oświadczenie o:
  - a) powierzchni działek ewidencyjnych,
  - b) sposobie wykorzystywania działek rolnych, zawierające w szczególności wskazanie, jakie rośliny uprawne są uprawiane na danej działce;
- 4) oświadczenia oraz informacje, jakie powinny być zawarte we wniosku o przyznanie jednolitej płatności obszarowej w rozumieniu ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. poz. 308), określone w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 10 tej ustawy, niewymienione w pkt 1–3;
- 5) oświadczenia i zobowiązania rolnika związane z realizacją zobowiązania rolnośrodowiskowego;
- 6) informację o załącznikach dołączonych do wniosku.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli rolnik nie zamierza ubiegać się w danym roku o przyznanie kolejnej płatności rolnośrodowiskowej do określonych gruntów lub zwierząt objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym, zamiast wniosku o jej przyznanie składa, na formularzu udostępnionym przez Agencję, informację o tych gruntach lub zwierzętach oraz o wariacie realizowanym na tych gruntach lub w odniesieniu do tych zwierząt, wskazując położenie tych gruntów i ich powierzchnię. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.”;

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, i jeżeli rolnik zamierza dokonać zmiany zobowiązania rolnośrodowiskowego, zmianę tę zgłasza kierownikowi biura powiatowego Agencji w informacji, o której mowa w ust. 3, składanej w roku, w którym rolnik realizuje zmienione zobowiązanie rolnośrodowiskowe, chyba że przepisy rozporządzenia stanowią inaczej.”;

8) w § 24:

a) w ust. 1 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) oświadczenie o zwierzętach, do których rolnik ubiega się o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej, w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7, z podaniem numerów identyfikacyjnych tych zwierząt, sporządzone na formularzu udostępnionym przez Agencję;”;

b) w ust. 2 dodaje się pkt 4 i 5 w brzmieniu:

„4) oświadczenie o zwierzętach, do których rolnik ubiega się o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7, z podaniem numerów identyfikacyjnych tych zwierząt, sporządzone na formularzu udostępnionym przez Agencję;

5) pisemną zgodę, o której mowa w § 10a ust. 1 pkt 2 – w przypadku, o którym mowa w § 10a ust. 1.”;

c) w ust. 5:

– uchyla się pkt 1,

– w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) oczka wodne w rozumieniu przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych o łącznej powierzchni mniejszej niż 100 m²”;

9) w § 25 w ust. 3:

a) uchyla się pkt 1,

b) w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) oczka wodne w rozumieniu przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych o łącznej powierzchni mniejszej niż 100 m²”;

10) w § 38 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogu określonego w części VII. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód w ust. 1 pkt 2 załącznika nr 3 do rozporządzenia, płatność rolnośrodowiskowa nie przysługuje w danym roku w części dotyczącej pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8 realizowanego na gruntach rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną, których wykaz jest określony w przepisach w sprawie norm w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska.”;

- 11) w § 39 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) nie złożył wniosku o przyznanie kolejnej płatności rolnośrodowiskowej do określonych gruntów lub zwierząt objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym albo informacji, o której mowa w § 23 ust. 3, przy czym zwrotowi podlega ta część płatności, która została przyznana do tych gruntów lub zwierząt.”;
- 12) w § 45 pkt 7 otrzymuje brzmienie:
- „7) określenie obszaru, na którym dotychczas było realizowane zobowiązanie rolnośrodowiskowe, jako obszaru zagrożonego erozją wodną, o którym mowa w przepisach w sprawie norm w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska – w przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8;”;
- 13) w § 50 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Zmiana zobowiązania rolnośrodowiskowego realizowanego w zakresie, o którym mowa w ust. 1, jest niedopuszczalna, z wyjątkiem zmiany wariantu dziewiątego lub dziesiątego pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne realizowanych na gruntach, na których są uprawiane truskawki lub poziomki, na wariant pierwszy, drugi, piąty, szósty, siódmy lub ósmy pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, chyba że dalsze przepisy rozporządzenia stanowią inaczej.”;
- 14) po § 57a dodaje się § 57b i § 57c w brzmieniu:
- „§ 57b. 1. W 2015 r. jest dopuszczalna również zmiana zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego w 2013 r. polegająca na dodaniu wariantów dziewiątego, dziesiątego, jedenastego lub dwunastego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, jeżeli warianty te będą realizowane na gruntach zadeklarowanych we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej.
2. Od 2015 r. rolnik realizujący zobowiązanie rolnośrodowiskowe w zakresie pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 może dokonywać zmian zobowiązania zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 4, niezależnie od tego, kiedy rozpoczął realizację tego zobowiązania.
- § 57c. 1. Złożenie wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej po dniu 14 marca 2015 r. jest niedopuszczalne.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w § 35.”;

– pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) zakaz uprawy w plonie głównym mieszanki tych samych roślin, która była uprawiana w międzyplonie (również ich form jarych);”;

d) w ust. 4:

– pkt 1–3 otrzymują brzmienie:

„1) wykonanie po zbiorze plonu głównego siewu mieszanki roślin jarych jako międzyplonu ścierniskowego do dnia 15 września;

2) stosowanie jako międzyplonu wyłącznie mieszanki złożonej z minimum 3 gatunków roślin, przy czym gatunek rośliny dominujący w mieszance lub gatunki zbóż wykorzystywane w mieszance nie mogą przekroczyć 70% jej składu;

3) zakaz stosowania mieszanki składającej się wyłącznie z gatunków zbóż;”;

– po pkt 3 dodaje się pkt 3a–3c w brzmieniu:

„3a) zakaz nawożenia w międzyplonie;

3b) niestosowanie komunalnych osadów ściekowych na międzyplon ścierniskowy;

3c) zakaz stosowania pestycydów w międzyplonie;”;

– pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) zakaz uprawy w plonie głównym mieszanki tych samych roślin, która była uprawiana w międzyplonie;”;

16) w załączniku nr 5 do rozporządzenia lp. 8 otrzymuje brzmienie

8	Strefy buforowe	44	Wariant 9.3. Utrzymanie 2-metrowych miedz śródpolnych	12,70 zł/100 mb
		45	Wariant 9.4. Utrzymanie 5-metrowych miedz śródpolnych	31,70 zł/100 mb

17) załącznik nr 7 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Do przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, zwanej dalej „płatnością rolnośrodowiskową”, w sprawach objętych postępowaniami:

- 1) wszczętymi i niezakończonymi ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia,
- 2) zakończonymi ostateczną decyzją wydaną na podstawie przepisów dotychczasowych, w przypadku gdy zostały wznowione od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia

– stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 3. 1. Do zobowiązania rolnośrodowiskowego, o którym mowa w art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.), podjętego przed dniem 15 marca 2012 r. stosuje się wymogi określone w części VII. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód ust. 2–4 załącznika nr 3 do rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu dotychczasowym.

2. Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów określonych w części VII. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód w ust. 2–4 załącznika nr 3 do rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu dotychczasowym, płatność rolnośrodowiskowa w części dotyczącej danego wariantu przysługuje w danym roku w wysokości zmniejszonej o kwotę stanowiącą iloczyn:

- 1) współczynnika procentowego określonego w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia oraz
- 2) kwoty stanowiącej iloczyn:
  - a) wysokości płatności, jaka przysługiwałaby w ramach danego wariantu, gdyby rolnik przestrzegał tych wymogów, oraz
  - b) procentowego stosunku powierzchni obszaru, na którym stwierdzono to uchybienie, do powierzchni obszaru, na którym powinny być przestrzegane te wymogi w ramach danego wariantu.

3. Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów określonych w części VII. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód w ust. 3 pkt 7 lub w ust. 4 pkt 7 załącznika nr 3 do rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu dotychczasowym, płatność rolnośrodowiskowa przyznana w ramach odpowiednio wariantu drugiego lub trzeciego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia zmienianego w § 1, za rok poprzedzający rok, w którym zostało stwierdzone to uchybienie, podlega zwrotowi w części odpowiadającej procentowemu stosunkowi powierzchni obszaru, na którym stwierdzono to uchybienie, do powierzchni obszaru, na którym powinny być przestrzegane te wymogi w ramach danego wariantu.

§ 4. Do przyznawania płatności rolnośrodowiskowej za realizację zobowiązania rolnośrodowiskowego, o którym mowa w art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), w zakresie wariantu trzeciego lub czwartego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia zmienianego w § 1, podjętego przed dniem 15 marca 2012 r., stosuje się załącznik nr 5 do rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu dotychczasowym.

§ 5. 1. Jeżeli rolnik realizujący zobowiązanie rolnośrodowiskowe, o którym mowa w art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), podjęte po dniu 14 marca 2012 r., nie akceptuje dostosowania, o którym mowa w art. 46 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, z późn. zm.), polegającego na zmianie niniejszym rozporządzeniem:

- 1) wymogów dla wariantów pierwszego, drugiego lub trzeciego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia zmienianego w § 1,
- 2) wysokości stawek płatności określonych dla wariantów trzeciego lub czwartego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia zmienianego w § 1

– to w 2015 r. składa oświadczenie o braku akceptacji takiego dostosowania, ze wskazaniem zakresu, którego dotyczy brak akceptacji.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składa się:

- 1) do kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, na formularzu udostępnionym przez tę Agencję;
- 2) w terminie określonym do składania wniosków o przyznanie płatności bezpośredniej w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego.

§ 6. Do zmian zobowiązania rolnośrodowiskowego, o którym mowa w art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), w zakresie określonym w § 57b ust. 2 rozporządzenia zmienianego w § 1, nie stosuje się przepisu § 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2014 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 324).

§ 7. 1. Rolnik, który realizuje zobowiązanie rolnośrodowiskowe, o którym mowa w art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), w zakresie Pakietu 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone, w przypadku użytkowania pastwiskowego trwałych użytków zielonych realizuje następujące wymogi dodatkowe tego pakietu:

- 1) wypasanie w sezonie pastwiskowym trwającym od dnia 1 maja do dnia 15 października – na obszarach poniżej 300 m n.p.m. oraz od dnia 20 maja do dnia 1 października – na obszarach powyżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej 0,5–1 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5 t/ha (10 DJP/ha), przy czym wypasanie na terenach zalewowych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie 2 tygodni po ustąpieniu wód, z wyłączeniem wypasania koników polskich i koni huculskich, które jest dopuszczalne przez cały rok przy obsadzie zwierząt wynoszącej 0,5–1 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5 t/ha (10 DJP/ha);
- 2) niewykaszenie niedojadów poza okresem od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września.

2. W zakresie określonym w ust. 1 nie stosuje się przepisu § 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2014 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 2015 r.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia 11 marca 2015 r. (poz. 350)

Załącznik nr 1

**WYSOKOŚĆ WSPÓŁCZYNNIKÓW PROCENTOWYCH STOSOWANYCH DO DOKONYWANIA ZMNIJSZEŃ PŁATNOŚCI ROLNOŚRODOWISKOWYCH
W RAMACH PAKIETÓW LUB WARIANTÓW**

Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
I. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne	
Wszystkie warianty z wyjątkiem wariantu 2.3. Trwale użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania) i wariantu 2.4. Trwale użytki zielone (w okresie przestawiania)	25%
Prowadzenie produkcji rolnej niezgodnie z najlepszą wiedzą i kulturą rolną i niezachowanie należytej dbałości o stan fitosanitarny roślin i ochronę gleby	30%
Wariant 2.3. Trwale użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.4. Trwale użytki zielone (w okresie przestawiania)	30%
Koszenie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie lub usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w nieodpowiednim terminie	30%
Wariant 2.9. Uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania), wariant 2.10. Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania), wariant 2.11. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.12. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)	70%
Drzew w okresie owocowania lub na podkładkach karlowych lub półkarlowych, których uprawa jest prowadzona nie krócej niż rok, jest mniej niż jest wymagane co najmniej o 10%, lecz nie więcej niż o 50%	100%
Drzew w okresie owocowania lub na podkładkach karlowych lub półkarlowych, których uprawa jest prowadzona nie krócej niż rok, jest mniej niż jest wymagane więcej niż o 50%	70%
Krzewów owocujących, ukorzenionych i spełniających wymagania dotyczące średnicy elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego jest mniej niż jest wymagane co najmniej o 10%, lecz nie więcej niż o 50%	70%

Krzewów owocujących, ukorzenionych i spełniających wymagania dotyczące średnicy elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego jest mniej niż jest wymagane więcej niż o 50%	100%
II. Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 i Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000	
Wszystkie warianty	
Zastosowanie przynajmniej jednego z następujących zabiegów: przeorywanie, walowanie, podsiew, włókowanie w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września	20%
Zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych	20%
Budowa lub rozbudowa urządzeń melioracyjnych wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem bieżącej konserwacji tych urządzeń oraz budowy lub rozbudowy urządzeń mających na celu poprawę lub utrzymanie wartości przyrodniczej	50%
Zastosowanie środków ochrony roślin, z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych chwastów z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych), po uzgodnieniu z podmiotem, o którym mowa w § 2 ust. 2 rozporządzenia	30%
Wariant 4.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków i wariant 5.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	
Zastosowanie wapnowania, które wpłynie negatywnie na realizację celu pakietu	20%
Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	30%
Prowadzenie zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych w terminie od dnia 1 kwietnia do dnia 31 lipca	30%
Niewykoszenie całej powierzchni działki rolnej lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%

Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni	50%
Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki – mniejszej niż 30% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki – większej niż 80% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki – większej niż 80% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	40%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Niełożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusuniecie w odpowiednim terminie	10%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	50%
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	20%
Wykaszanie niedojadów w nieodpowiednim terminie	5%
Nawożenie	30%
Wariant 4.2. Mechowiska i wariant 5.2. Mechowiska	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%

Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Pozostawienie nieskoszonej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Skoszenie lub pozostawienie nieskoszonej całości albo części powierzchni działki rolnej niezgodnie ze stosowanym schematem koszenia	40%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej w roku, w którym należy pozostawić 50% powierzchni działki rolnej nieskoszonej	30%
Niezłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	10%
Wypasanie	30%
Nawożenie	30%
Wariant 4.3. Szuwały wielkoturycowe i wariant 5.3. Szuwały wielkoturycowe	
Niewykoszenie całej powierzchni działki rolnej lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50%
Wykoszenie części powierzchni działki rolnej innej niż 20%	30%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Niezłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	10%

Wyпасanie w nieodpowiednim terminie	30%
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	20%
Nawożenie	30%
Wariant 4.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe	
Niewykoszenie całej powierzchni działki rolnej lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnodowodowskiej	50%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	40%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Niezłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	10%
Wyпасanie	30%
Nawożenie	30%
Wariant 4.5. Murawy ciepłolubne i wariant 5.5. Murawy ciepłolubne	
Niewykoszenie całej powierzchni działki rolnej lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20%

Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni	50%
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
Pozostawienie większej niż 20%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	40%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Niezłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	10%
Nawożenie	30%
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	50%
Nieprzestrzeżenie wymaganego poziomu obsady zwierząt i obciążenia pastwiska	20%
Wariant 4.6. Pólnaturalne łąki wilgotne, wariant 5.6. Pólnaturalne łąki wilgotne, wariant 4.7. Pólnaturalne łąki świeże i wariant 5.7. Pólnaturalne łąki świeże	
Niewykoszenie całej powierzchni działki rolnej lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Wykonanie więcej niż 2 pokosów	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni działki rolnej	50%

Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	40%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Niezielenienie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	10%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	30%
Nieprzestrzeżenie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	20%
Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	30%
Wariant 4.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe i wariant 5.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	50%
Nieprzestrzeżenie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
Nawożenie	30%
Wariant 4.9. Słonorośla i wariant 5.9. Słonorośla	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	50%
Nieprzestrzeżenie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	20%
Niezastosowanie wypasu kwaterowego w przypadku licznego występowania trzciny	10%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%

Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Niezłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	10%
Nawożenie	30%
Wariant 4.10. Użytki przyrodnicze i wariant 5.10. Użytki przyrodnicze	
Niezachowanie użytków przyrodniczych w stanie nie pogorszonym	50%
Nieusunięcie odpadów	10%
Niestosowanie zabiegów pielęgnacyjnych	20%
Nawożenie	30%
Odwadnianie i wydobywanie torfu – w przypadku torfowisk, wydobywanie piasku i załeszenie – w przypadku muraw napiaskowych, lub usunięcie kęp i odwadnianie – w przypadku szuwarów kępowych	50%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	30%
III. Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	
Wariant 6.1. Produkcja towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych	
Uprawa odmian roślin innych niż dopuszczone	100%
Wariant 6.2. Produkcja nasienna towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych	
Uprawa odmian roślin innych niż dopuszczone	100%

Wariant 6.3. Produkcja nasienna na zlecenie banku genów	
Rozmnażanie nasion roślin niezgodnie z umową	100%
Nieprowadzenie dokumentacji uprawy	40%
Wariant 6.4. Sady tradycyjne	
Prowadzenie sadu niezgodnie z wymogami	100%
Niewykonanie przynajmniej jednego z podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych	20%
Niewykoszenie lub nieusunięcie ściętej biomasy lub niewypasanie	10%
IV. Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	
Przekroczenie liczby 30 maciorek na 1 tryka	20%
V. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód	
Wariant 8.1 Wsiewki poplonowe	
Niezastosowanie siewu wsiewki	100%
Zastosowanie wsiewki traw	100%
Nieuprzątnięcie słomy z pola po żniwach	10%
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	30%
Nieprzeoranie wsiewek (nie dotyczy systemu bezorkowego)	
Zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych	20%
Wariant 8.2. Międzyplon ozimy	
	20%

Siewu roślin międzyplonowych dokonano po dniu 15 września, lecz do dnia 30 września.	19%
Siewu roślin międzyplonowych dokonano po dniu 30 września, lecz do dnia 15 października.	50%
Siewu roślin międzyplonowych dokonano po dniu 15 października lub nie dokonano siewu międzyplonów.	100%
Gatunek rośliny dominującej w mieszance 3-gatunkowej zastosowanej jako międzyplon wykorzystany w tej mieszance przekracza 70% jej składu, lecz stanowi nie więcej niż 80% jej składu lub gatunki zbóż wykorzystane w tej mieszance przekraczają 70% jej składu, lecz stanowią nie więcej niż 80% jej składu.	19%
Gatunek rośliny dominującej w mieszance 3-gatunkowej zastosowanej jako międzyplon wykorzystany w tej mieszance przekracza 80% jej składu, lecz stanowi nie więcej niż 90% jej składu lub gatunki zbóż wykorzystane w tej mieszance przekraczają 80% jej składu, lecz stanowią nie więcej niż 90% jej składu.	38%
Gatunek rośliny dominującej w mieszance 3-gatunkowej zastosowanej jako międzyplon wykorzystany w tej mieszance przekracza 90% jej składu, lub gatunki zbóż wykorzystane w tej mieszance przekraczają 90% jej składu.	100%
Zastosowanie jako międzyplonu tylko jednego gatunku rośliny.	44%
Zastosowanie jako międzyplonu mieszanek złożonej z dwóch gatunków roślin.	31%
Zastosowanie jako międzyplonu mieszanek składającej się wyłącznie ze zbóż.	31%
Zastosowanie nawożenia międzyplonu	31%
Zastosowanie komunalnych osadów ściekowych na międzyplon ozimy	19%
Zastosowanie w międzyplonie pestycydów	6%
Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	13%
Spasanie w terminie innym niż w okresie wiosny	20%

Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	13%
W przypadku uprawy międzyplonu ozimego w międzyrzędziach chmielnika, powierzchnia uprawy tego międzyplonu stanowi mniej niż około 67% łącznej powierzchni plantacji chmielu	100%
Wariant 8.3. Międzyplon ścierniskowy	
Siewu roślin międzyplonowych dokonano po dniu 15 września, lecz do dnia 30 września.	19%
Siewu roślin międzyplonowych dokonano po dniu 30 września, lecz do dnia 15 października.	50%
Siewu roślin międzyplonowych dokonano po dniu 15 października lub nie dokonano siewu międzyplonów.	100%
Gatunek rośliny dominującej w mieszance 3-gatunkowej zastosowanej jako międzyplon wykorzystany w tej mieszance przekracza 70% jej składu, lecz stanowi nie więcej niż 80% jej składu lub gatunki zbóż wykorzystane w tej mieszance przekraczają 70% jej składu, lecz stanowią nie więcej niż 80% jej składu.	19%
Gatunek rośliny dominującej w mieszance 3-gatunkowej zastosowanej jako międzyplon wykorzystany w tej mieszance przekracza 80% jej składu, lecz stanowi nie więcej niż 90% jej składu lub gatunki zbóż wykorzystane w tej mieszance przekraczają 80% jej składu, lecz stanowią nie więcej niż 90% jej składu.	38%
Gatunek rośliny dominującej w mieszance 3-gatunkowej zastosowanej jako międzyplon wykorzystany w tej mieszance przekracza 90% jej składu, lub gatunki zbóż wykorzystane w tej mieszance przekraczają 90% jej składu.	100%
Zastosowanie jako międzyplonu tylko jednego gatunku rośliny.	44%
Zastosowanie jako międzyplonu mieszanki złożonej z dwóch gatunków roślin.	31%
Zastosowanie jako międzyplonu mieszanki składającej się wyłącznie ze zbóż.	31%
Zastosowanie nawożenia międzyplonu	31%

Zastosowanie w międzyplonie pestycydów	6%
Zastosowanie komunalnych osadów ściekowych na międzyplon ścierniskowy	19%
Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	13%
Spasanie w terminie innym niż w okresie jesieni	20%
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	13%
W przypadku uprawy międzyplonu ścierniskowego w międzyrzędziach chmielnika, powierzchnia uprawy tego międzyplonu stanowi mniej niż około 67% łącznej powierzchni plantacji chmielu	100%
VI. Pakiet 9. Strefy buforowe	
Wszystkie warianty	
Utrzymanie miedzy śródpolnej o szerokości mniejszej niż wymagana szerokość o więcej niż 10%	100%
Utrzymanie miedzy śródpolnej o szerokości mniejszej niż wymagana szerokość o wartość mniejszą lub równą 10% wymaganej szerokości	30%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	30%
Nieusunięcie biomasy w odpowiednim terminie	10%
Niepielęgnowanie żywopłotów	15%
Zastosowanie nawozów lub środków ochrony roślin	20%

Załącznik nr 2

WYSOKOŚĆ WSPÓŁCZYNNIKÓW PROCENTOWYCH STOSOWANYCH DO DOKONYWANIA ZMNIJSZEŃ PŁATNOŚCI ROLNOŚRODOWISKOWYCH
W RAMACH PAKIETU 8. OCHRONA GLEB I WÓD REALIZOWANEGO W RAMACH ZOBOWIĄZANIA ROLNOŚRODOWISKOWEGO
PODJIĘTEGO PRZED DNIEM 15 MARCA 2012 R.

Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
V. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód	
Wariant 8.1. Wsiewki poplonowe	
Niezastosowanie siewu wsiewki	100%
Nieuprzątnięcie słomy z pola po żniwach	10%
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	20%
Nieprzeoranie wsiewek (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20%
Zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych	20%
Wariant 8.2. Międzyplon ozimy	
Siewu roślin międzyplonowych dokonano po dniu 30 września, lecz do dnia 15 października.	50%
Siewu roślin międzyplonowych dokonano po dniu 15 października lub nie dokonano siewu międzyplonów.	100%
Stosowanie pod międzyplon nawozów innych niż naturalne	31%
Zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych na międzyplon	19%

Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	13%
Spasanie w terminie innym niż w okresie wiosny	20%
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	13%
W przypadku uprawy międzyplonu ozimego w międzyrzędziach chmielnika, powierzchnia uprawy tego międzyplonu stanowi mniej niż około 67% łącznej powierzchni plantacji chmielu	100%
Wariant 8.3. Międzyplon ścierniskowy	
Siewu roślin międzyplonowych dokonano po dniu 30 września, lecz do dnia 15 października.	50%
Siewu roślin międzyplonowych dokonano po dniu 15 października lub nie dokonano siewu międzyplonów.	100%
Stosowanie pod międzyplon nawozów innych niż naturalne	31%
Zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych na międzyplon	19%
Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	13%
Spasanie w terminie innym niż w okresie jesieni	20%
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	13%
W przypadku uprawy międzyplonu ścierniskowego w międzyrzędziach chmielnika, powierzchnia uprawy tego międzyplonu stanowi mniej niż około 67% łącznej powierzchni plantacji chmielu	100%